Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1998 йил 19 май сешанба

Сотувда эркин нархда № 99 (1880)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ АЙРИМ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИГА ЎЗГАРТИШЛАР ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

I. Ўзбекистон Республикасининг қуйидаги қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилсин:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 15 февралда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасидаги корхоналар тўғрисида»**ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1991 йил, № 4, 78-модда; 1993 йил, № 6, 246-модда; 1994 йил, № 11-12, 285-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4-5, 126-модда, № 9, 241-модда) **24-моддасининг 4-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«4. Бюджетга ва бюджетдан ташқари фондларга тўловлар, иш ҳақи бериш, меҳнатга оид ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган барча талабларни ҳамда уларга тенглаштирилган тўловларни қондириш, шунингдек бевосита ишлаб чиқариш фаолияти билан боғлиқ кечиктириб бўлмайдиган эҳтиёжларга пул маблағларини ҳисобдан чиқариш фуқаролик қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади. Бошқа тўлов ҳужжатлари бўйича ҳисоб-китобларнинг қолган турлари корхона томонидан календарь тартибда амалга оширилади».

2. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 18 ноябрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасида ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисида»**ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 2, 78-модда) **31-моддасининг иккинчи қисмидаги** «солиқлардан батамом озод қилинади» деган сўзлар «(савдо, воситачилик, таъминот, сотиш ва тайёрлов фаолияти билан шуғулланувчилардан ташқари) ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун тўланадиган солиқлардан бошқа барча солиқлардан батамом озод қилинади» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

3. Ўзбекистон Республикасининг 1991 йил 20 ноябрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида»**ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 2, 80-модда) **9-моддасининг иккинчи қисми, 16-моддасининг учинчи қисми,** шунингдек **18-моддасининг учинчи қисмидаги** «солиқ тўлашда» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

4. Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 9 декабрда қабул қилинган **«Давлат божи тўғрисида»**ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 1, 22-модда; 1994 йил, № 5, 161-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4-5, 126-модда, № 9, 241-модда) **4-моддасининг 2-банди** қуйидаги мазмундаги **«р» кичик банд** билан тўлдирилсин:

«р) Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳамда давлат ҳокимияти маҳаллий органлари — олти ой давомида молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаётган юридик шахсларни тугатишга доир ишлар юзасидан».

5. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 6 майда қабул қилинган **«Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»**ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 5, 223-модда) **11-моддасининг тўртинчи қисмидаги иккинчи жумла** чиқариб ташлансин.

6. Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 2 сентябрда қабул қилинган **«Давлат статистикаси тўғрисида»**ги Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 9, 327-модда) **15-моддаси** қуйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«юридик шахс ташкил этмаган ҳолда тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган жисмоний шахслар фаолиятининг натижаларини мунтазам равишда бирйўла статистик тадқиқ этиб туришлари керак».

7. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 5 майда

(Давоми 2-бетда).

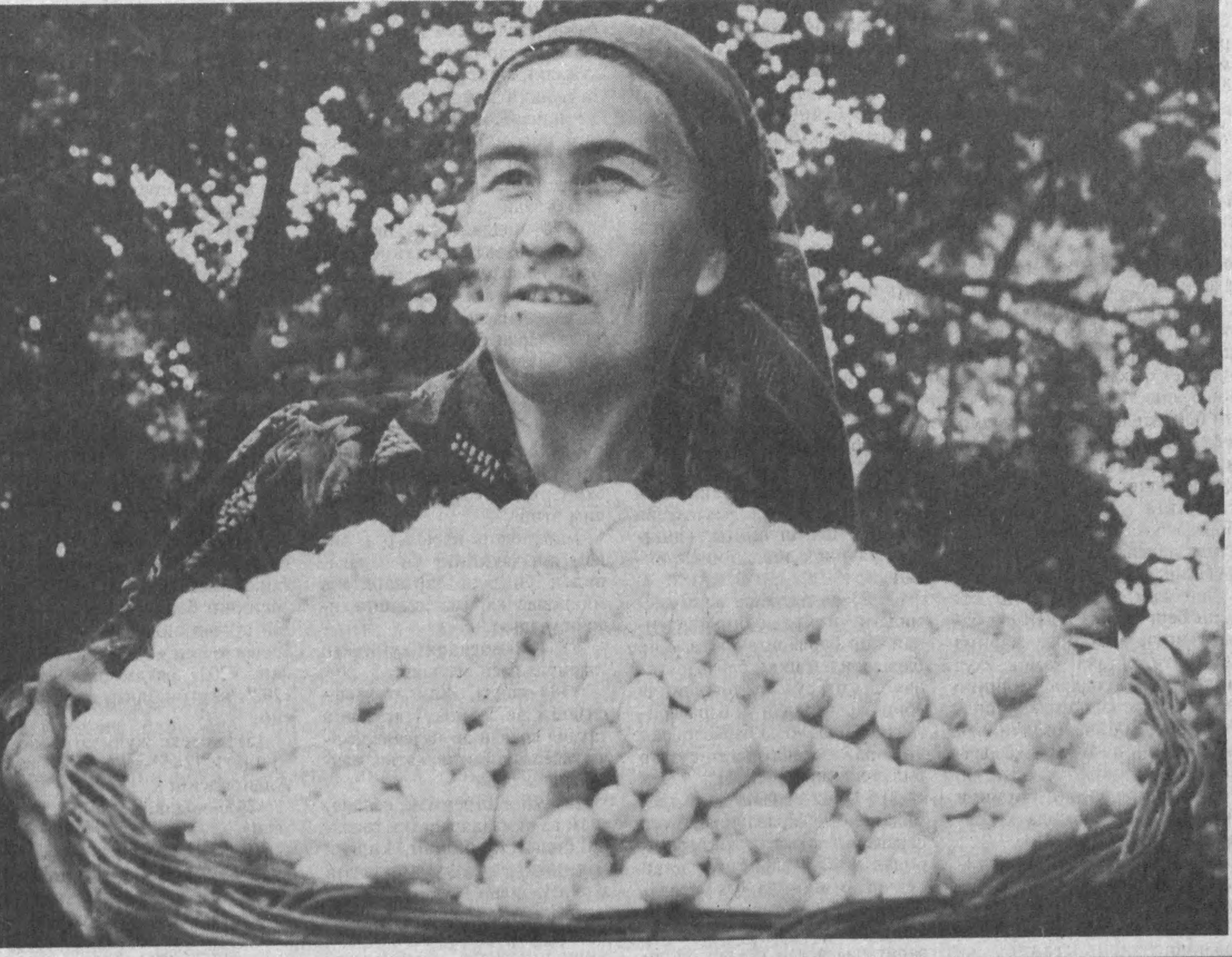

Эр йигитларнинг бошидаги дўппи, эгачи-сингилларимиз эгнидаги хонатлас — бариси пиллакор меҳнати, заҳматининг маҳсулидир.

Сиз суратда кўриб турган бу аёл — Фурқат туманилик пиллакор Мақсудахон Мелибоевадир. У бошлиқ звено аъзолари бу йил бир қути ипак қуртидан 150 килограмм аъло сифатли пилла топшириб, Фарғона вилоятида карвонбоши бўлди.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

МАҲАЛЛАЛАР ИШИГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

Фарғона вилояти ҳокимлигида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини қўллаб-қувватлаш тўғрисида"ги Фармонига мувофиқ Фарғона, Марғилон ва Қўқон шаҳарлари маҳалла фуқаролари йиғинлари фаолиятини янада яхшилаш, уларнинг раислари аттестацияси якунларига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Уни Фарғона вилояти ҳокими Н. Мўминов бошқарди.

Йиғилишда давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан маҳаллалар ишини янада ривожлантириш ва ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга алоҳида аҳамият берилаётгани таъкидланди. Зеро, юрт тинчлиги, турмушимиз осойишталиги, ижтимоий-маънавий ва сиёсий муҳит барқарорлигини таъминлаш, аҳолини, айниқса, ёшларни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялашда маҳалланинг ўрни беқиёсдир.

Маҳалла фуқаролари йиғинларининг аксарият раислари бу борадаги вазифаларни яхши англаб, маҳаллаларда маданий-маиший, бунёдкорлик ва ободончилик ишларига, оила манфаатларини таъминлаш, ёшларни турмушга тайёрлаш ва уларни тарбиялашга жиддий эътибор бермоқдалар.

Бироқ ҳамма жойда ҳам бу борада мавжуд имкониятлардан тўлиқ фойдаланилмаётир. Айрим маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари қуруқ маълумот бериш, эҳтиёжманд оилаларга нафақа тарқатиш билангина чекланиб қолмоқда. Ишсизлик муаммосини ҳал этиш, аҳолининг умумий, айниқса, тиббий ва ҳуқуқий билимлари савиясини янада ошириш масалаларига етарли эътибор берилмаётир. Айрим ҳолларда белгиланган барча режалар қоғозда қолиб кетмоқда. Ёшларни спортга ва бошқа маданий-маърифий ишларга жалб этиш, спорт турларини ривожлантириш ишлари ўлда-жўлда қолмоқда. Бу соҳада жамоат ташкилотлари билан узвий алоқа йўлга қўйилмаган. Йиғилишда ана шу камчиликларни тезда бартараф этиш юзасидан зарур чора-тадбирлар белгиланди.

Йиғилишда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов сўзга чиқди.

Р.КАМОЛОВ,
ЎзА мухбири.

ИМОМ АЛ-БУХОРИЙ ТАВАЛЛУДИНИНГ 1225 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТА ЙИҒИЛИШИ

Мусулмон оламининг буюк муҳаддиси Имом Абу Абдуллоҳ Муҳаммад ибн Исмоил ал-Бухорий таваллудининг 1225 йиллиги тобора яқинлашмоқда.

Юбилейга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилий қўмитанинг республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков бошчилигидаги бир гуруҳ аъзолари Самарқандда бўлди. Улар аллома абадий қўним топган Челак тумани Хартанг қишлоғидаги зиёратгоҳда бажарилаётган қурилиш ва бунёдкорлик ишларини кўздан кечиришди. Тикланаётган мақбара ва унга туташ айвонларнинг меъморий уйғунлигини таъминлаш, бунинг учун зарур қурилиш материаллари, ускуналарнинг узлуксиз етказиб берилишига эришиш зарурлигига эътибор қаратилди. Муҳандислик ва коммуникация иншоотларини ҳозирги замон талаблари асосида бунёд этиш, йўлларни созлаш ва ободонлаштириш ишлари жиддий назорат остига олинмоғи лозим. Бу борада тегишли вазирлик, концерн, идора ва қурилиш ташкилотлари раҳбарларига аниқ топшириқлар берилди.

Йиғилишда Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов, Самарқанд вилоят ҳокими А. Мардиев қатнашди.

Ҳамза ШУКУРОВ,
ЎзА мухбири.

Ўзбекистон Республикаси,
Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ

БОЗОРЛАР ФАОЛИЯТИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ ЮЗАСИДАН МАНСАБДОР ШАХСЛАРНИНГ МАСЪУЛИЯТИНИ ОШИРИШГА ҚАРАТИЛГАН ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Республика ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралари томонидан ўтказилган текширишлар жойлардаги ҳокимликлар ва бозор раҳбарларининг лоқайдлиги туфайли республика Президентининг "Бозорларнинг фаолиятини ташкил этишни ва аҳолига хизмат кўрсатиш сифатини яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" 1996 йил 5 мартдаги Фармони, Вазирлар Маҳкамасининг "Бозорларнинг фаолиятини ва уларни бошқаришни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида" 1996 йил 5 мартдаги 82-сон қарори ҳамда "Бозорлардан фойдаланишдан тушадиган даромадларни шакллантириш, тақсимлаш ва улардан фойдаланиш тартиби тўғрисида Низом" ижролари қониқарсиз ташкил қилинганлигини кўрсатмоқда.

Илгаригидек, Тошкент шаҳри, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар бозорларида деҳқон ва фермерларга етиштирилган маҳсулотларини сотиш учун зарур шароитлар яратилмаган. Олибсотарлар, турли жиноий тизимлар ҳамда бозорлар маъмурияти ходимлари ва раҳбарларининг ўзлари томонидан товламачилик, қонунсиз йиғимлар, тазйиқ ўтказиш ҳолатлари ўрин олиб келмоқда.

Маҳсулот етказиб берувчилар билан бевосита шартномаларни тузиш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини бозорларга олиб келиш, сақлаш ва қўриқлаш масалалари ташкил қилинмаган.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари томонидан бозор раҳбарлари лавозимларига ҳалол, соф виждонли одамларни танлаш масалалари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Кўпинча бу лавозимларда ўз мансабига текин бойлик ва даромад орттириш воситаси сифатида қаровчи тасодифий одамлар қолмоқда.

Бозорлар фаолиятидан тушадиган маблағ ва даромадлар назоратсиз тасарруф этилмоқда ва ўзлаштирилмоқда.

Бухоро, Андижон вилоятлари, Тошкент шаҳри бозорларини акциядорлик жамиятларига айлантириш ҳамон пайсалга солиниб, чиқарилган акцияларнинг кўп қисми сотилмай қолмоқда.

Қорақалпоғистон Республикаси, Фарғона, Андижон вилоятларидаги бозорлар раҳбарларининг масъулиятсизлиги оқибатида хўжаликлар, фермерлар ва аҳоли билан фьючерс шартномаларини тузиш ва уларнинг ижросини таъминлаш суст амалга оширилаётир.

Деҳқон бозорларида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини олиб-сотиш, валютафурушлик, спиртли ичимлик ва тамаки маҳсулотларини ғайриқонуний сотиш, фирибгарлик ва бошқа жиноятларнинг камайишига ҳанузгача эришилмаган.

Юқорида кўрсатиб ўтилган жиддий камчиликларни бартараф этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, вилоятлар ҳокимлари ва Тошкент шаҳар ҳокими ҳамда республика Прокуратураси, Ички ишлар вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси ва уларнинг жойлардаги идораларининг юқорида қайд этилган Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорини бажариш, республика бозорларида зарур тартиб ўрнатиш борасидаги ишлари қониқарсиз, деб ҳисоблансин. Улар ишнинг ушбу соҳаси учун шахсан масъул эканликлари ҳақида огоҳлантирилсин.

2. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, вилоятлар, Тошкент шаҳри ҳокимлари зиммасига:

— бозорлар фаолиятини ташкил қилишда масъулиятсизликка йўл қўйган туман, шаҳар ҳокимларини интизомий жавобгарликка тортиш;

— икки ҳафта муддатда деҳқон бозорлари раҳбарларини аттестациядан ўтказиш юзасидан комиссия тузиш;

— бозорларнинг лаёқатсиз, нопок раҳбарларини ўз вазифаларидан озод қилиш, уларнинг бозор маъмуриятларидаги бошқа лавозимларда қолишига йўл қўймаслик;

— бозорларни ободонлаштириш юзасидан қўшимча чора-тадбирларни амалга ошириш;

— аҳолини қишлоқ хўжалиги, чорвачилик маҳсулотлари ва бошқа кенг истеъмол товарлари билан таъминлаш, бозор маъмуриятлари ходимлари ўртасида интизомни мустаҳкамлаш юзасидан қатъий чоралар кўриш юклансин.

3. Кўрилган чоралар ҳақида бир ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига ахборот берилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси (Б. М. Мустафоев), Ички ишлар вазирлиги (З. А. Алматов) ва Давлат солиқ қўмитаси (В. С. Беганов)га бозорлар фаолиятини ташкил қилиш устидан назоратни янада кучайтириш, аниқланган қонунбузарликлар юзасидан айбдор мансабдор шахсларга нисбатан жиноий жавобгарликкача бўлган қаттиқ чоралар кўриш топширилсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги (С. М. Мирсафоев), Олий хўжалик суди (М. Э. Абдусаломов) бозор маъмуриятлари томонидан маҳсулот етказиб бериш ҳақида тузиладиган шартномаларнинг сифати ва самарадорлигини ошириш юзасидан амалий тадбирлар кўрсинлар.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1998 йил 16 май

СЕССИЯДАН КЕЙИНГИ ЎЙЛАР

ДАВЛАТЧИЛИГИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ

Кейинги йилларда республика Олий Мажлиси сессияларида депутатлар мамлакатимиз Президенти ҳамда Олий Мажлис раҳбарияти бошчилигида улкан тарихий аҳамиятга молик фаолият билан шуғулланмоқдалар.

Мамлакатимиз ўз ривожланишининг тобора юксак босқичларига кўтарилмоқда. Биз ҳуқуқий-демократик давлат барпо этиш, эркин фуқаролик жамиятини вужудга келтириш ва ижтимоий онгимизни бозор иқтисодиёти қонуниятлари асосида тубдан қайта ўзгартириш сари бораяпмиз. Янги давлат, жамият ва янги ижтимоий онг – янги қонунлар асосида шаклланади ва равнақ топади. Мамлакатимиз парламенти йўлбошчимиз Ислом Абдуғаниевич Каримов раҳнамолигида ана шундай улуғ вазифаларни, яъни келажагимизга пойдевор бўладиган ҳужжатларни, таъбир жоиз бўлса, янгича яшашимизнинг йўриқномаларини ишлаб чиқиб, ҳаётга йўлланма бермоқда.

Олий Мажлиснинг яқинда ўз ишини якунлаган XI сессияси фаолияти ҳам худди шу нуқтаи назардан улкан аҳамият касб этади.

Сессияда, энг аввало, Ер кодекси, Қишлоқ хўжалиги ширкати, Фермер хўжалиги, Деҳқон хўжалиги ҳақида қонунлар қабул қилинди.

Қишлоқ хўжалигини равнақ топтиришга тааллуқли бу қонунларнинг ишлаб чиқилиши ва қабул қилинишига ҳаётий эҳтиёж катта эди. Шароитимиз шундайки, Ўзбекистонда аҳолининг 60 фоиздан кўпроғи қишлоқ жойларда яшайди. Бинобарин, шаклланаётган янги давлатчилигимизнинг ҳуқуқий асослари, айниқса, шу улкан миқдордаги аҳоли яшайдиган ҳудудда энг аввал юзага келтирилиши ва амалга оширилиши зарур эди. Бугун биз ана шу муҳим тарихий воқеанинг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Қишлоқ хўжалиги соҳасига оид қонунлар мулк масаласини ҳал қилишга, деҳқонларнинг, барча қишлоқ хўжалиги ходимларининг мулкка эгалик ҳиссини шакллантириш ва мустаҳкамлашга, бу жабҳада иқтисодиётимизни мутлақо янги асосда ташкил этишга, янада муҳими, мазкур қонунлар Ўзбекистонда янги тоифа бўлган мулк эгаларини вояга етказиш ишига хизмат қилади.

Айни пайтда мазкур қонунларни ҳаётга татбиқ қилишда Президентимиз яна бир муҳим жиҳатга кўпчилик эътиборини қаратдилар. Яъни мазкур қонунларни амалга оширишда қатъий назорат ўрнатиш, хўжакўрсинликка берилмаслик, чуқур ўйлаб, етарли шароитни вужудга келтириб, зарур ташкилий масалаларни ҳал қилиб, ишга киришиш лозим. Акс ҳолда, шошма-шошарлик, расмиятчилик бу жабҳада тузатилмас хатоларга олиб келиши мумкин.

Деҳқонларга ер тақсимотида адолат мезонлари қатъий сақланиши, мулк шаклини ўзгартиришда беҳуда мусобақаларга йўл қўймаслик, ер, хўжалик бойлиги кабиларни баҳолашда чуқур ва оқилона ҳисоб-китобларни ишлаб чиқиш талаб қилинади.

Президентимиз ўз сўзларида ер кадастрига алоҳида аҳамият бериш, уни ҳар жиҳатдан чуқур ўрганиш, бу жабҳада пайдо бўлаётган масалаларни ҳал қилувчи махсус ташкилот – алоҳида қўмита ташкил этиш масаласини ҳам қўйдиларки, бу давр, ҳозирги ривожланиш жараёнларининг талабидир.

Ҳозир қишлоқ хўжалиги тараққиётида шундай ўзгаришлар арафасида турибмизки, ерга аниқ эгалик тобора ривож топиб боради. Деҳқон хўжаликлари кўлами кенгаяди, уларга имтиёзлар яратилади. Масалан, деҳқонлар ўз тасарруфидаги ернинг ўзида ишлаб туриб, пенсия олиш имкониятига эга бўладилар. Шунингдек, собиқ колхозлар тугатилиб, ер одамларга тақсимлаб берилади ва бунинг масъулияти яна ўша одамлардан қатъий талаб қилинади. Табиийки, бундай шароитда бугунги кунда қабул қилинган қонунлар кучи ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлади.

(Давоми 3-бетда).

РЕСПУБЛИКА ПУЛ-КРЕДИТ СИЁСАТИ КОМИССИЯСИ МАЖЛИСИ

Республика Пул-кредит сиёсати комиссиясининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Унда Вазирлар Маҳкамасининг пул муомаласини барқарорлаштириш ва нақд пул муомаласини тўғри ташкил этишга доир қарорларининг жорий йил апрель ойидаги ижроси якунлари, шунингдек, айрим корхона ва ташкилотларда иш ҳақи базавий фонди даражаси ҳамда валютани тартибга солишга доир масалалар муҳокама этилди. Мажлисни Марказий банк раиси — республика Пул-кредит сиёсати комиссиясининг раиси Ф. Муллажонов бошқарди.

Мажлисда таъкидландики, ўтган ойда нақд пул маблағларини банк кассаларига жалб этиш ва муомалага нақд пул чиқариш кўрсаткичлари мамлакат миқёсида умуман кўзда тутилган даражада бўлди. Банклар кассаларига белгиланганидан 1 миллиард 51 миллион сўм кўп нақд пул келиб тушди. Республикамизнинг 169 шаҳар ва туманида, жумладан, Самарқанд, Жиззах, Наманган ва Навоий вилоятларининг барча шаҳар ва туманларида касса режаси ортиғи билан бажарилди.

Тегишли чоралар кўрилаётганига қарамасдан, айрим ҳудудларда, хусусан, Бухоро шаҳри, Пешку ва Жондор туманларида апрель ойида белгиланган касса режаси уддаланмади. Вилоят пул-кредит сиёсати комиссияси раҳбарининг эътибори вужудга келган бу аҳволни бартараф этишга қаратилди. Нақд пул муомаласини барқарорлаштириш борасидаги ишлар Навоий вилоятида ҳам етарли даражада ташкил этилмаган. Шу боис айни вилоятлар пул-кредит сиёсати комиссиялари раҳбарларининг ҳисоботлари тингланди ва бу борадаги ишларни жонлантириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

Ҳудудий Пул-кредит сиёсати комиссиялари раҳбарлари ўз эътиборини Вазирлар Маҳкамасининг пул муомаласи тизимини мустаҳкамлашга доир қарорлари ижросини таъминлаш, жорий йилда иш ҳақи, пенсия ва ижтимоий нафақаларнинг ўз вақтида берилишига эришиш, миллий валютамиз харид қувватини ошириш ва нақд пул муомаласини янада тартибга солиш бўйича зарур чораларни изчил кўриб боришга қаратмоғи лозим.

Мажлисда республика Пул-кредит сиёсати комиссияси аъзолари М. Нурмуродов, Ш.Ғофуров ва М.Асқаровнинг муҳокама этилган масалалар юзасидан ахборотлари тингланди. Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Мажлисда Вазирлар Маҳкамаси Ахборот-таҳлил бошқармасининг бошлиғи Г. Саидова иштирок этди.

(ЎзА)

(Давоми. Боши 1-бетда).

қабул қилинган **«Банкротлик тўғрисида»**ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1994 йил, № 5, 130-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 9, 241-модда) **28-моддасининг:**

1) **учинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Биринчи навбатда бюджетга, бюджетдан ташқари фондларга тўловларни ҳамда иш ҳақи тўлаш учун пул маблағлари берилишини назарда тутувчи тўлов (ижрочи) ҳужжатлари бўйича талаблар, алиментларни ундиришга доир талабларни қондириш учун ҳисобварағидан пул маблағларини ўтказиш ёки пулни беришни назарда тутувчи ижро ҳужжатлари бўйича талаблар, муаллифлик шартномаларига биноан мукофотларни тўлаш бўйича, шунингдек ҳаёти ва саломатлигига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш тўғрисидаги, бюджетга тўловлар бўйича ҳамда меҳнатга оид ва унга тенглаштирилган ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган талаблар бўйича хўжалик субъектларининг мажбуриятлари тенг даражада бажарилишини таъминловчи талаблар қондирилади»;

2) **бешинчи қисмидан** «давлат солиқлари ва маҳаллий солиқлар, бюджетга солиқдан ташқари тўланадиган тўловлар бўйича талаблар ҳамда» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

Ўзбекистон Республикасининг

ҚОНУНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ АЙРИМ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИГА ЎЗГАРТИШЛАР ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

8. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрдаги Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 1, 3-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда):

1) **145-моддасининг иккинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **иккинчи** ва **учинчи қисмлар** билан алмаштирилсин:

«Вояга етмаган болаларни диний ташкилотларга жалб этиш, худди шунингдек уларнинг ихтиёрига, ота-оналари ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар ихтиёрига зид тарзда динга ўқитиш, —

энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан етмиш беш бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилдан уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Фуқароларнинг ўз фуқаролик ҳуқуқларини амалга оширишларига ёки фуқаролик бурчларини бажаришларига тўсқинлик қилиш билан, диндорлардан мажбурий йиғим ундириш ва солиқ олиш билан ёхуд шахснинг шаъни ва обрўсини камситувчи чора-тадбирлар қўллаш билан ёки диний таълим олишда ҳамда фуқаро динга нисбатан, динга эътиқод қилиш ёки эътиқод қилмасликка нисбатан, ибодат қилишда, диний расм-русумлар ва маросимларда қатнашиш ёки қатнашмасликка нисбатан ўз муносабатини белгилаётган пайтда мажбурлаш билан боғлиқ диний фаолият юритиш, шунингдек диний маросимлар ўтказишни ташкил этиш шахс баданига енгил ёки ўртача оғир шикаст етказилишига сабаб бўлса, —

энг кам иш ҳақининг етмиш беш бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки олти ойгача қамоқ ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади»;

2) **188-моддасида:**

биринчи қисмининг жазо қисмида «эллик бараваригача» деган сўзлар «йигирма беш бараваридан етмиш беш бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмининг жазо қисмида «эллик бараваридан юз бараваригача» деган сўзлар «етмиш беш бараваридан юз бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) **190-моддасида:**

биринчи қисмининг жазо қисмида «эллик бараваригача» деган сўзлар «йигирма беш бараваридан етмиш беш бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмининг жазо қисмида «эллик бараваридан юз бараваригача» деган сўзлар «етмиш беш бараваридан юз бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) **216-модда** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«216-модда. Фаолияти тақиқланган жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар тузиш

Фаолияти тақиқланган жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар тузиш ёки уларнинг фаолиятини тиклаш, худди шунингдек, бундай бирлашмалар ва ташкилотлар фаолиятида фаол қатнашиш,—

энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки олти ойгача қамоқ ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади»;

5) **Кодекс** қуйидаги мазмундаги **216^1** ва **216^2 -моддалар** билан тўлдирилсин:

«216^1 -модда. Фаолияти тақиқланган жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар фаолиятида қатнашишга ундаш

Фаолияти Ўзбекистон Республикасида тақиқланган жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар, оқимлар, секталар фаолиятида қатнашишга ундаш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса,—

энг кам иш ҳақининг йигирма беш бараваридан эллик бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд олти ойгача қамоқ ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

216^2 -модда. Диний ташкилотлар тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш

Нолегал диний фаолият билан шуғулланиш, диний ташкилотлар раҳбарларининг мазкур ташкилотлар уставини рўйхатдан ўтказишдан бош тортиши, руҳонийлар ва диний ташкилотлар аъзолари томонидан болалар ва ўсмирларнинг махсус йиғилишлари, шунингдек диний маросимга алоқаси бўлмаган меҳнат, адабиёт ва бошқа хилдаги тўгараклар ҳамда гуруҳларни ташкил этиш ва ўтказиш, шундай қилмишлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки олти ойгача қамоқ ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Бир конфессияга мансуб диндорларни бошқасига киритишга қаратилган хатти-ҳаракатлар (прозелитизм) ва бошқа миссионерлик фаолияти, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки олти ойгача қамоқ ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади»;

6) **217-модда** қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин;

«Диний йиғилишлар, кўча юришлари ва бошқа диний маросимлар ўтказиш қоидаларини бузиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан етмиш беш бараваригача миқдорда жарима ёки олти ойгача қамоқ ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади»;

7) **Кодекс** қуйидаги мазмундаги **229^1, 229^2** ва **244^1-моддалар** билан тўлдирилсин:

«229^1 -модда. Ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш

Ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш, агар худди шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса,—

энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки олти ойгача қамоқ ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

229^2 -модда. Диний таълимотдан сабоқ бериш тартибини бузиш

Махсус диний маълумоти бўлмай туриб ва диний ташкилот бошқаруви марказий органининг рухсатисиз диний таълимотдан сабоқ бериш, худди шунингдек хусусий тартибда диний таълимотдан сабоқ бериш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса,

— энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд олти ойгача қамоқ ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади»;

«244^1 -модда. Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига таҳдид соладиган материалларни тайёрлаш ёки тарқатиш

Диний экстремизм, сепаратизм ва ақидапарастлик ғоялари билан йўғрилган, қирғин солишга ёки фуқароларни зўрлик билан кўчириб юборишга даъват этадиган ёхуд аҳоли орасида ваҳима чиқаришга қаратилган материалларни тайёрлаш ёки уларни тарқатиш мақсадида сақлаш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —

энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд олти ойгача қамоқ ёки мол-мулк мусодара қилиниб ёхуд мусодара қилинмай уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Диний экстремизм, сепаратизм ва ақидапарастлик ғоялари билан йўғрилган, қирғин солишга ёки фуқароларни зўрлик билан кўчириб юборишга даъват этадиган ёхуд аҳоли орасида ваҳима чиқаришга қаратилган маълумотлар ва материалларни ҳар қандай шаклда тарқатиш, худди шунингдек фуқаролар тотувлигини бузиш, туҳматона, вазиятни беқарорлаштирувчи уйдирмалар тарқатиш ҳамда жамиятда қарор топган хулқ-атвор қоидаларига ва жамоат хавфсизлигига қарши қаратилган бошқа қилмишларни содир этиш мақсадида диндан фойдаланиш, —

энг кам иш ҳақининг етмиш беш бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки олти ойгача қамоқ ёхуд мол-мулк мусодара қилиниб ёки мусодара қилинмай уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида кўрсатилган ҳаракатлар:

а) олдиндан тил бириктириб ёки бир гуруҳ шахслар томонидан;

б) хизмат мавқеидан фойдаланиб;

в) диний ташкилотлардан, шунингдек чет эл давлатлари, ташкилотлари ва фуқароларидан олинган молиявий ёки бошқа моддий ёрдамдан фойдаланиб содир этилган бўлса, —

мол-мулк мусодара қилиниб, беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади»;

8) **246-модданинг биринчи қисми** «психотроп моддаларни» деган сўзлардан кейин «ёки диний экстремизм, сепаратизм ва ақидапарастликни тарғиб қилувчи материалларни» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

9) **Кодекс** қуйидаги мазмундаги **257^1 -модда** билан тўлдирилсин:

«257^1 -модда. Санитарияга оид қонун ҳужжатларини ёки эпидемияга қарши кураш қоидаларини бузиш

Санитарияга оид қонун ҳужжатларини ёки эпидемияга қарши кураш қоидаларини бузиш, одамларнинг оммавий касалланишига ёки заҳарланишига олиб келса, —

энг кам иш ҳақининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима солиш ёки беш йилгача муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш ёки икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Худди шундай қилмиш одамнинг ўлимига сабаб бўлса, —

икки йилдан уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Худди шундай қилмишлар одамларнинг ўлимига сабаб бўлса, —

беш йилдан саккиз йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади».

9. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексида** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 2, 5-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 12, 269-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда) **345-модданинг иккинчи қисми** «229» рақамидан кейин «229^1, 229^2» рақамлари билан, «244» рақамидан кейин эса «244^1» рақами билан тўлдирилсин.

10. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрдаги Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг** (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 3, 6-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда, № 12, 269-модда; 1996 йил, № 5-6, 69-модда, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4-5, 126-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда):

1) **27-моддаси биринчи қисмининг биринчи жумласи** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Маъмурий ҳуқуқбузарликни содир этиш қуроли ҳисобланган ёки бевосита шундай нарса бўлган ашёни мусодара қилиш шу ашёнинг ҳақини тўламасдан мажбурий тарзда давлат мулкига ўтказишдан иборат бўлиб, бу чора: туман (шаҳар) судининг маъмурий ишлар бўйича судьяси томонидан; божхона органлари томонидан — акциз маркалари қўйилмаган тамаки маҳсулотлари ва алкоголли ичимликларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кирилганда, транспортировка (халқаро транзит бундан мустасно) қилинганда ва сақланганда, шунингдек экспорт қилиниши ман этилган буюмлар ва маҳсулотлар Ўзбекистон Республикаси ташқарисига олиб чиқиб кетилаётган ҳолларда; солиқ органлари томонидан — акциз маркалари қўйилмаган тамаки маҳсулотлари ва алкоголли ичимликлар сақланганда, реализация қилинганда, шунингдек яширин равишда ишлаб чиқарилганда»;

2) **53-моддасининг жазо қисмидаги** «иккидан бир қисмидан бир барваригача» ва «бир бараваридан икки бараваригача» деган сўзлар тегишинча «бир бараваридан уч бараваригача» ҳамда «беш бараваридан ўн бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

3) **54-моддасининг жазо қисмидаги** «бир бараваридан икки бараваригача» ва «икки бараваридан уч бараваригача» деган сўзлар тегишинча «уч бараваридан беш бараваригача» ҳамда «ўн бараваридан ўн беш бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

4) **60-моддаси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«60-модда. Табиий ресурсларга эгалик ҳуқуқини бузиш

Ердан, ер ости бойликларидан, сувдан, ўсимлик ёки ҳайвонот дунёсидан ўзбошимчалик билан фойдаланиш ёхуд ерга ва бошқа табиий ресурсларга эгалик ҳуқуқини бевосита ёки яширин шаклда бузувчи битимлар тузиш ёки бошқа ҳаракатлар содир этиш, табиатдан махсус фойдаланиш ҳуқуқини бошқаларга бериш, худди шунингдек ер участкаларини ўзбошимчалик билан эгаллаб олиш, —

фуқароларга энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача, мансабдор шахсларга эса — ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга ёки ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади»;

5) **175-моддасининг:**

учинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Касса операцияларини юритиш тартиби ва тўлов интизомини бузиш, шу жумладан, қарздор корхоналардан тўловларни ундириш бўйича солиқ органларининг инкасса топшириқларини бажармаслик, шунингдек дебиторлик ва кредиторлик қарзи муддатларини ўтказиб юбориш ҳамда корхоналарнинг ҳисобварақларида тегишли маблағлар бўлган ҳолда тўловларни амалга оширишнинг белгиланган муддатларини бузиш, шунингдек пул маблағларини ҳисобдан чиқариш навбатини бузиш, —

мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

модда қуйидаги мазмундаги **тўртинчи** ва **бешинчи қисмлар** билан тўлдирилсин:

«Солиқ органларида рўйхатга олинганлигини тасдиқловчи маълумотномасиз корхоналар ва ташкилотларга ҳисоб-китоб ёки бошқа ҳисобварақларини очиш, —

мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Бюджетга тўловлар бўйича қарзи бўлган корхоналарга ўз вақтида инкасса топшириқномасини тақдим этмаслик, —

мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

6) **176-моддаси:**

биринчи қисмининг жазо қисмида «уч бараваридан беш бараваригача» ва «беш бараваридан етти бараваригача» деган сўзлар тегишинча «беш бараваридан ўн бараваригача» ва «ўн бараваридан ўн беш бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмининг жазо қисмида «уч бараваридан беш бараваригача» деган сўзлар «беш бараваридан ўн бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

7) **Кодекс** қуйидаги мазмундаги **176^1** ва **176^2-моддалар** билан тўлдирилсин:

«176^1-модда. Шартнома интизомини бузиш

Шартнома мажбуриятларини бажармаслик ёки лозим даражада бажармаслик оқибатида хўжалик юритувчи субъектларга мулкий зарар етказиш, —

мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

176^2-модда. Хўжалик юритувчи субъектнинг манзили ёки банк реквизитлари ўзгарганлиги тўғрисидаги маълумотларни тақдим этмаслик ёки ёлғон маълумотларни тақдим этиш

Хўжалик юритувчи субъект томонидан манзили (турар жойи) ёки банк реквизитлари ўзгарганлиги тўғрисидаги маълумотларни ваколатли давлат органларига тақдим этмаслик ёки ёлғон маълумотларни тақдим этиш, —

мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади»;

8) **184-моддаси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«184-модда. Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига таҳдид соладиган материалларни тайёрлаш ёки тарқатиш мақсадида сақлаш

Диний экстремизм, сепаратизм ва ақидапарастлик ғоялари билан йўғрилган, қирғин солишга ёки фуқароларни зўрлик билан кўчириб юборишга даъват этадиган ёхуд аҳоли орасида ваҳима чиқаришга қаратилган материалларни тайёрлаш ёки уларни тарқатиш мақсадида сақлаш, —

материалларни ҳамда уларни тайёрлаш ва тарқатишнинг тегишли воситаларини мусодара қилиб, фуқароларга энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача, мансабдор шахсларга эса — ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга ёки ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади»;

9) **Кодекс** қуйидаги мазмундаги **184^1-модда** билан тўлдирилсин:

«184^1-модда. Фуқароларнинг жамоат жойларида ибодат либосларида юриши

Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг (диний ташкилотларнинг хизматидагилар бундан мустасно) жамоат жойларида ибодат либосларида юришлари, —

энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга ёки ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади»;

10) **201-моддаси** қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Диний йиғилишлар, кўча юришлари ва бошқа диний маросимлар ўтказиш қоидаларини бузиш, —

энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга ёки ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади»;

11) **Кодекс** қуйидаги мазмундаги **202^1-модда** билан тўлдирилсин:

«202^1-модда. Фаолияти тақиқланган жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотларнинг фаолиятида қатнашишга ундаш

Фаолияти Ўзбекистон Республикасида тақиқланган жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотларнинг, оқимлар, секталарнинг фаолиятида қатнашишга ундаш, —

энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга ёки ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади»;

12) **240** ва **241-моддаси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«240-модда. Диний ташкилотлар тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш

Нолегал диний фаолият билан шуғулланиш, диний ташкилотлар раҳбарларининг мазкур ташкилотлар уставини рўйхатдан ўтказишдан бош тортиши, диндорлар ва диний ташкилотлар аъзолари томонидан болалар ва ўсмирларнинг махсус йиғилишлари, шунингдек диний маросимга алоқаси бўлмаган меҳнат, адабиёт ва бошқа хилдаги тўгараклар ҳамда гуруҳларни ташкил этиш ва ўтказиш, —

энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача бўлган миқдорда жарима солишга ёки ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади.

Бир конфессияга мансуб диндорларни бошқасига киритишга қаратилган хатти-ҳаракатлар (прозелитизм) ва бошқа миссионерлик фаолияти, —

энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга ёки ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади.

241-модда. Диний таълимотдан сабоқ бериш тартибини бузиш

Махсус диний маълумоти бўлмай туриб ва диний ташкилот бошқаруви марказий органининг рухсатисиз диний таълимотдан сабоқ бериш, худди шунингдек хусусий тартибда диний таълимотдан сабоқ бериш, —

энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солишга ёки ўн беш суткагача муддатга маъмурий қамоққа олишга сабаб бўлади»;

13) **242-моддасининг 1-банди** «бўйича судьяси» деган сўзлардан сўнг «хўжалик судлари» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

14) **245-моддасининг биринчи қисми** «173-моддасида» деган сўзлардан кейин «175-моддасининг бешинчи қисми» деган сўзлар билан, «184» рақамидан кейин «184^1» рақами билан, «202» рақамидан кейин «202^1» рақами билан тўлдирилсин;

15) **Кодекс** қуйидаги мазмундаги **245^1-модда** билан тўлдирилсин:

«245^1-модда. Хўжалик судлари

Хўжалик судлари хўжалик низоларини ҳал этиш чоғида маъмурий ҳуқуқбузарликни аниқлаган ҳолларда ушбу Кодекс 175-моддасининг 3-қисмида, 176^1, 176^2, 180 ва 181-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқадилар»;

16) **262-моддасининг иккинчи қисми** «шунингдек» деган сўздан кейин «Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кирилаётган, транспортировка (халқаро транзит бундан мустасно) қилинаётган ва сақланаётган, акциз маркаси қўйилмаган тамаки маҳсулотлари ва алкоголли ичимликларни» деган сўзлар билан тўлдирсин;

17) **264-моддасининг биринчи қисмидаги** «174, 175-моддалари» деган сўзлар «174-моддалари, 175-моддасининг биринчи, иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

18) **315-моддасининг биринчи қисми** қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Хўжалик судининг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш бўйича ҳал қилув қарори устидан Ўзбекистон Республикаси Хўжалик-процессуал кодексида белгиланган тартибда шикоят қилинади»;

19) **317-моддаси** қуйидаги мазмундаги **қисм** билан тўлдирилсин:

«Хўжалик судининт маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги иш бўйича ҳал қилув қарори устидан Ўзбекисон Республикаси Хўжалик-процессуал кодексида белгиланган тартибда протест келтирилади»;

20) **337-моддасининг иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Божхона органининг Ўзбекистон Республикаси ташқарисига олиб чиқиб кетилаётган, экспорт қилиниши ман этилган буюмлар ва маҳсулотларни, шунингдек Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кирилаётган, транспортировка (халқаро транзит бундан мустасно) қилинаётган ва сақланаётган, акциз маркалари қўйилмаган тамаки маҳсулотлари ва алкоголли ичимликларни мусодара қилиш тўғрисидаги ҳамда солиқ органининг сақланаётган, реализация қилинаётган, яширин равишда ишлаб чиқарилаётган, акциз маркалари қўйилмаган тамаки маҳсулотлари ва алкоголли ичимликларни мусодара қилиш тўғрисидаги қарорлари тегишли ҳокимиятлар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тузадиган доимий ҳаракатдаги комиссиялар томонидан ижро этилади»;

21) **339-моддасининг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ашёни мусодара қилиш тўғрисидаги қарор ижро этилганлиги қайд қилинган ҳолда қуйидагиларга қайтарилади:

уни чиқарган маъмурий ишлар бўйича судьяга;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарига олиб чиқиб кетилаётган, экспорт қилиниши ман этилган буюмлар ва маҳсулотларни, шунингдек Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кирилаётган, транспортировка (халқаро транзит бундан мустасно) қилинаётган ва сақланаётган, акциз маркалари қўйилмаган тамаки маҳсулотлари ва алкоголли ичимликларни мусодара қилиш тўғрисидаги қарорни қабул қилган божхона органининг мансабдор шахсига;

сақланаётган, реализация қилинаётган, яширин равишда ишлаб чиқарилаётган, акциз маркалари қўйилмаган тамаки маҳсулотлари ва алкоголли ичимликларни мусодара қилиш тўғрисидаги қарорни қабул қилган солиқ органининг мансабдор шахсига».

11. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 23 сентябрда қабул қилинган **«Ер ости бойликлари тўғрисида»**ги Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1994 йил, № 10, 252-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 2, 56-модда):

1) **22-моддаси иккинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Тўлов пули ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқ кўринишида ундириб олинади. Уларнинг миқдори, уларни ҳисоблаб чиқиш ва тўлаш тартиби, шунингдек тўлов бўйича имтиёзлар қонун ҳужжатларига мувофиқ белгиланади»;

2) **23-моддаси** чиқариб ташлансин.

12. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 21 декабрдаги Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, 1-сонга илова; 1997 йил, № 2, 65-модда):

1) **97-моддаси** қуйидаги мазмундаги **6-банд** билан тўлдирилсин:

«6) янги муддатга сайланмаганлиги (танлов бўйича ўтмаганлиги) ёхуд сайланишда (танловда) қатнашишни рад этганлиги муносабати билан»;

2) **208-моддасининг иккинчи қисмидаги** «шу корхона мулкдори ёки у ваколат берган органнинг аризаси асосида» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

3) **269-моддаси:**

қуйидаги мазмундаги **учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Мансабдор шахслар томонидан иш берувчига етказилган моддий зарарни тўлаш тўғрисидаги меҳнат низолари, агар мансабдор шахслар етказган зарар хўжалик низосини кўриб чиқиш пайтида аниқланган бўлса, хўжалик суди томонидан ҳам кўриб чиқилади»;

учинчи қисм тўртинчи қисм деб ҳисоблансин.

13. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 21 декабрдаги ҳамда 1996 йил 29 августдаги Қонунлари билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 йил, 2-сонга илова, № 11-12; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда):

1) **53-моддаси иккинчи қисмининг учинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Фаолият рухсатномасиз (лицензиясиз) амалга оширилган ёки қонун томонидан тақиқлаб қўйилган фаолият амалга оширилган, ёхуд олти ой давомида молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаган тақдирда, шунингдек ушбу Кодексда назарда тутилган бошқа ҳолларда суднинг қарорига мувофиқ»;

2) **784-моддасининг иккинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **иккинчи** ва **учинчи** қисмлар билан алмаштирилсин:

«Ҳисобварақдаги пул маблағлари унга қўйилган барча талабларни қондириш учун етарли бўлмаган тақдирда, пул маблағлари қуйидаги навбатда ўчирилади:

биринчи навбатда мутаносиб равишда бюджетга, бюджетдан ташқари фондларга тўловларни ҳамда иш ҳақи тўлаш учун пул маблағлари берилишини назарда тутувчи тўлов (ижрочи) ҳужжатлари бўйича, алиментларни ундиришга доир талабларни қондириш учун ҳисобварағидан пул маблағларини ўтказиш ёки пулни беришни назарда тутувчи ижрочи ҳужжатлар бўйича, муаллифлик шартномаларига биноан мукофотларни тўлаш бўйича, шунингдек ҳаёти ва саломатлигига етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш бўйича, бюджетга тўловлар бўйича ҳамда меҳнатга оид ва унга тенглаштирилган ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган тўловлар бўйича, хўжалик субъектларининг мажбуриятлари тенг даражада бажарилишини таъминловчи ижрочи ҳужжатлар бўйича пул ўчирилади;

иккинчи навбатда бошқа пул талабларини қондиришни назарда тутувчи ижро ҳужжатлари бўйича пул ўчирилади;

учинчи навбатда бошқа тўлов ҳужжатлари бўйича календарь навбат тартибида пул ўчирилади.

Бевосита ишлаб чиқариш фаолияти билан боғлиқ кечиктириб бўлмайдиган эҳтиёжларга пул маблағларини қонун ҳужжатларида белгиланган миқдорда ҳисобдан чиқариш календарь навбат тартибидан ташқари навбатда амалга оширилади».

14. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 24 апрелда қабул қилинган Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, 4-5-сонларга илова, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда) **71-моддасининг биринчи қисми** қуйидаги мазмундаги **38-банд** билан тўлдирилсин:

«38) Ўзбекистон Республикаси тузган шартномалар (битимлар) бўйича халқаро ва ҳукуматга қарашли бўлмаган чет эл молиявий ва иқтисодий ташкилотлари берган қарзлар ва грантлар ҳисобига юридик шахслар, шу жумладан, Ўзбекистон Республикасининг резиденти бўлмаган юридик шахслар томонидан олиб кирилаётган қурилмалар, материаллар (ишлар ва хизматлар)».

15. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 29 августда қабул қилинган **«Давлат божхона хизмати тўғрисида»**ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 9, 230-модда) **5-моддасининг биринчи қисми** қуйидаги мазмундаги ўнинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

«экспорт қилиниши ман этилган буюмлар ва маҳсулотлар Ўзбекистон Республикасидан ташқарига олиб чиқиб кетилаётганда, шунингдек акциз маркалари қўйилмаган тамаки маҳсулотлари ва алкоголли ичимликлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кирилганда, транспортировка (халқаро транзит бундан мустасно) қилинганда ва сақланганда уларни мусодара этиш тўғрисида қарор қабул қилиш»;

ўнинчи ва ўн биринчи хатбошиси тегишинча ўн биринчи ва ўн иккинчи хатбоши деб ҳисоблансин.

16. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 29 августда қабул қилинган **«Давлат солиқ хизмати тўғрисида»**ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 9, 232-модда) **7-моддасининг тўртинчи қисми 3-бандидаги** «маблағлар ҳисобидан чиқарилганидан кейин» деган сўзлар «мутаносиб равишда» деган сўзлар билан алмаштирилсин,

17. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 30 августдаги Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Хўжалик процессуал кодексининг** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 йил, № 9, 234-модда):

1) **42-моддаси:**

биринчи қисми «шахсларнинг илтимоси билан» деган сўзлардан кейин «ёки суднинг ташаббуси билан» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

қуйидаги мазмундаги **учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Хўжалик суди бир жараёнда дастлабки даъвони кўриб чиқишга ва мансабдор шахс томонидан ташкилотга етказилган зарарни ундан ундириш масаласини регресс тартибида ҳал этишга ҳақлидир»;

2) **152-модда** қуйидаги мазмундаги **қисм** билан тўлдирилсин:

«Агар хўжалик низосини кўриб чиқиш чоғида суд мансабдор шахс хатти-ҳаракатларида жиноят аломатларини аниқласа, у жиноят иши қўзғатади ҳамда етказилган зарар ундирилишини таъминлаш учун унга тегишли мол-мулкни хатлаб қўяди».

II. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси 175-моддасининг бешинчи қисмида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисида баённомани молия органининг ваколатли мансабдор шахси тузади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1998 йил 1 май.

ДАВЛАТЧИЛИГИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Сессияда иқтисодиётимизни замонавий асосларда ривожлантиришнинг муҳим омилларидан бўлган хорижий сармояларга кенг йўл очувчи қонунлар ҳам қабул қилинди. Бу қонунларнинг аҳамияти чиндан ҳам улкандир. Президентимиз айтганларидай, «чет элдан сармоя келмаса, четдан инвестиция келмаса, Ўзбекистон тез орада тараққий топган давлатлар даражасига чиқа олмайди».

Хорижий сармоя мамлакатимиз ишлаб чиқаришини энг замонавий технология билан қуроллантиришга, ишлаб чиқариш маҳсулотларининг сифатини жаҳон андозалари даражасига кўтаришга имконият яратади. Хорижий сармоя — эртанги кунимизнинг гарови, шарти. Дунёдаги ривожланган мамлакатлар тажрибаси шундан далолат беради.

Шу сабабли, сессияда икки муҳим ҳужжат — «Чет эл инвестициялари» ва «Хорижий инвесторлар ва инвестицияларга кафолат бериш тўғрисида»ги қонунлар янги таҳрирларда қабул қилинди. Бу қонунлар хорижий сармояларга бериладиган имтиёз, яратиладиган шароитлар кўламини кенгайтиради. Айни пайтда сармояларга тааллуқли мазкур қонунлар хорижий сармоядорлар билан муносабатларимизнинг ҳуқуқий асосларини ҳам мустаҳкамлайди.

Мамнуният билан таъкидлашимиз керакки, МДҲ ҳудудидаги барча давлатлар орасида бизнинг Ўзбекистонга чет эл сармоядорларининг қизиқиши катта. Бунинг жиддий сабаблари бор. Энг муҳим боиси шуки, республикамизда сиёсий, иқтисодий, молиявий барқарорлик мавжудлиги ҳар қандай сармоянинг асосий гарови, шартидир. Юқорида тилга олинган қонунлар хорижий сармоядорларнинг бизга бўлган ишончини янада мустаҳкамлайди, келадиган сармояларнинг самарадорлигини кафолатлайди.

Президентимиз сармоядорлар билан боғлиқ қонунлар тўғрисида гапирар экан, биз хорижий ҳамкорликларни ривожлантирар эканмиз, ўз иқтисодий мустақиллигимизни зинҳор хавф остига қўяётганимиз йўқ, дедилар. Мамлакатимизда чет эл сармояси билан вужудга келтирилаётган иқтисодий фаолиятга назар ташлаб, бунга чуқур ишонч ҳосил қилишимиз мумкин. Биз олган кредитлар иқтисодий қувватимизни оширишга хизмат қилаяпти. Вақти келиб, сармоялардан туғилган янги ишлаб чиқаришдан келадиган фойда тамомила ўзимизники бўлади. Бугунги қонунларимиз ҳам шу мақсадга ишлайди.

Олий Мажлиснинг XI сессиясида Оила кодекси ҳам қабул қилинди. Маълумки, оила — жамиятнинг негизи, оилаларда ҳаёт, маънавият қандай бўлса, жамият ҳам шу даражада бўлади. Шу туфайли республикамизда Оила масаласига катта эътибор берилмоқда. Президентимиз 1998 йилни Оила йили деб эълон қилгани оилага шу улкан диққат-эътиборнинг яққол бир нишонасидир. Ниҳоят, XI сессияда қабул қилинган Оила кодекси — ҳуқуқий давлатчиликка интилиш жараёнида олдинга қараб қўйилган муҳим бир қадамдир. Оила кодекси жамиятимизнинг руҳан соғлом бўлишига, унинг муҳитида маънавий етук, жисмонан баркамол инсонларнинг воярга етишига, миллий қадриятларимиз ва анъаналаримизнинг эъзозланишига хизмат қилади.

Ниҳоят, XI сессияда қайта таҳрирдан чиққан «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Қонун қизғин муҳокамалардан кейин якдиллик билан қабул қилинди. Айниқса, бу қонун лойиҳасининг муҳокамасида Президентимизнинг билдирган жиддий, қатъиятли фикр-мулоҳазалари сессия иштирокчиларининг, қолаверса, телевидение орқали сессиянинг боришини кузатган миллионлаб ватандошларимизда чуқур таассурот қолдирди.

Бу табиий бир ҳолдир. Биз ҳаммамиз яхши биламиз ва шу нарсага виждонан гувоҳмизки, мустақиллик йилларида халқимизнинг маънавий қадриятлари қайтадан эъзозланди, жумладан, унинг диний эътиқодларига кенг йўл очилди. Мамлакатимизда турли диний эътиқодларга амал қилиш учун шароит яратилди. Диний байрамларимиз тикланди. Бундан халқимиз мамнун ва мамлакатимиз раҳбариятидан самимий миннатдордир. Бунинг устига, Ватанимизда маънавият, илм-фан ва маданиятни ривожлантириш мақсадларида кенг чора-тадбирлар кўрилмоқда. Ёшлар чет элларга бориб ўқишмоқда.

Шу билан бирга, мустақиллик берган эркинликни суиистеъмол қилаётган, дин ниқоби остида яшириниб, аслида ҳақиқий диний тамойилларни, миллий қадриятларни, ота-боболаримиз ётган табаррук қадамжоларни топтаётган, асл ниятлари ғаразли, экстремистик кайфиятли террористик кимсалар ҳам пайдо бўлиб, жумладан, ҳаётда ҳали тажрибасиз ёшларнинг фикри - хаёлини бузмоқдалар. Мустақилликнинг имкониятларини қадрламаётган, Ислом фундаментализми, экстремизм, ваҳҳобийлик, миссионерлик каби хавфли ақидапарастликлар кўчасига кираётганлар — тараққиётимиз учун тўғаноқдир. Бундай чиркин тоифаларга нисбатан лоқайдлик, бепарволик — ёмон оқибатларга олиб келади.

Олий Мажлиснинг XI сессиясида янги таҳрирда қабул қилинган «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Қонун диний ва сохта мафкуравий тамойиллар билан ниқобланган кимсаларга қарши курашга жиддий ҳуқуқий замин яратади.

Шу билан бирга, сессияда Президентимиз айтган яна бир фикрни ҳеч бир киши эътибордан четда қолдириши мумкин эмас.

«Қонунларнинг қабул қилингани ишимизнинг 50 фоизи, — деди йўлбошчимиз. — Қолган 50 фоизи уларнинг ҳаётга татбиқ этилиши билан адо этилади».

Дарҳақиқат, Олий Мажлиснинг XI сессиясида қабул қилинган муҳим ҳаётий аҳамиятли қонунларга эга бўлганимиздан мамнун бўлишимиз керак, албатта. Айни пайтда уларнинг ҳаётда амалга оширилиши ғоятда долзарб вазифалардир.

Олий Мажлис Раиси Эркин Халилов ҳам «Сессия энди иш бошлайди, бу ишимиз қабул қилинган қонунларни амалга ошириш билан бўлади», — деганида минг бора ҳақ эди.

Бу жабҳада эса ҳаммамиздан ғоятда масъулиятли ва улкан меҳнат, фидойилик, юксак қатъият талаб этилади.

Биргина қишлоқ хўжалигимиз билан боғлиқ қонунларнинг тарғиботи масаласини олайлик. Бу қонунлар амал кучига эга бўлиши учун, энг аввало, уларнинг моҳияти бевосита деҳқонларимиз онгига тўла-тўкис етиб бориши керак. Улар ўз қонуний ҳуқуқ ва бурчларини тўлақонли англаб етсаларгина ишлари юришади. Бунинг учун эса вилоятлар, туманлар, хўжаликларнинг раҳбарлари кенг кўламда тарғибот ишларини йўлга қўйишлари керак.

Қонунлар тарғиботида имкониятдаги ҳамма воситалар ва кадрлардан фойдаланилиши зарур. Шу ўринда мен журналист ҳамкасбларимиз олдида турган вазифалар тўғрисида ҳам бир оғиз тўхталмоқчиман. Матбуот, телевидение ва радио бу жабҳада жуда катта ишлар қилишга қодир.

Биз ҳаётимиз ривожланишининг асослари баён қилиб берилган Президентимиз фармонлари, ҳукуматимиз қарорлари ва Олий Мажлис сессияларида қабул этилган қонунларнинг «мағзини чақишда» халқимизга камарбаста бўлишимиз лозим.

Жумладан, Олий Мажлиснинг XI сессиясида қабул қилинган қишлоқ хўжалигидаислоҳотларни чуқурлаштирувчи қонунлар тарғиботи, уларни амалга ошириш учун кураш бизлар учун кенг фаолият майдонларини очади. Биз Ер кодексини, Қишлоқ хўжалиги ширкати, Фермер хўжалиги, Деҳқон хўжалиги ҳақидаги қонунларнинг мазмун- моҳиятини халқимизга атрофлича таҳлил этиб беришимиз лозим. Иккинчидан, бу қонунларнинг ҳаётга жорий этилиш жараёнлари, уларнинг йўлида учрайдиган турли-туман муаммолар, бу соҳада қандай ибратли жиҳатлар ва қандай нуқсонлар мавжудлиги каби масалаларга биз асло бефарқ бўла олмаймиз ва уларни матбуотда, телевидениеда ҳамда радиода аниқ, ҳаққоний, ҳаётнинг ўзидагидай жонли ва бутун жиддийлиги билан таҳлил этиб бериш бурчимиздир.

Юқоридаги қонунларнинг ҳаётга жорий этилишида , жумладан, депутатларимиз ҳам астойдил жонкуярлик кўрсатишлари керак. Лекин очиғини айтганда, аксарият депутатларимизда бир муҳим хислат — шахсий тафаккур ва ташаббускор фаолият айтарли кўзга ташланмаяпти.

Масалан, бугун мамлакатда умумхалқ томонидан қабул қилинган қонунларга, мамлакатимиз Конституциясига зид, номақбул хатти-ҳаракатлар содир бўлаётганлигини кўриб турибмиз. Бундай шароитда, айниқса, шундай воқеалар юз бераётган ҳудудларда депутатларнинг қатъияти ва таъсирли фаолиятини нега сезмаяпмиз? Бу ўйлаб кўришга арзирли муаммодир.

Мамлакатимиз Президенти Наманган, Андижонда юз берган воқеалар муносабати билан барчамизга асосли равишда қуйидагича мурожаат қилдилар: «Нима, ҳуқуқий асосларимиз бўшми ёки умуман масъулиятни унутиб қўйдикми? Балки баъзи бир кимсалар иккиламчи сиёсат олиб бораётгандир?».

Аслида, бу саволларда аччиқ ҳақиқатли жавобларнинг ҳам ўзи бор. Дарҳақиқат, қонунлар олдидаги масъулиятимиз кўнгилдагидай эмас. Мансабдор, ҳаётдаги тартиб-интизом ва тараққиёт учун жавобгар айрим раҳбар шахсларнинг ўзида эътиқоднинг равшанлиги етишмайди. Наманган, Андижон воқеалари, бир чеккаси, шу маънавий-сиёсий бебурдликнинг оқибати тарзида баҳоланса, адолатдан бўлади.

Биз давлатимизнинг янги қонунларини олқишлар билан кутиб оламиз, уларга таъриф-тавсифлар айтамиз. Лекин қонунларга муносабатдаги олий ҳақиқат — уларга эътиқоддадир. Қонунларнинг бажарилишида ва ҳаётда улар зарур самара беришига ҳар биримизнинг қўшадиган виждонли ҳиссамиздадир.

Қонунларга эҳтиром ва эътиқод ана шунда намоён бўлади.

Аббосхон УСМОНОВ.

ОРИЯТ БОЙЛИКДАН УСТУВОРРОҚДИР

Меҳмондўст юртимиздаги қайси хонадонга ташриф буюрманг, тавозе билан дастурхонга таклиф этиб, бир пиёла хушбўй чой узатишади.

Тошкентнинг пахта гулли пиёласида...

Бу оддий бир ҳол. Ўзбекона одат, холос.

Аслида пиёла нафақат бизда, балки Марказий Осиёдаги барча халқларда чой истеъмол қиладиган оддий буюмлардан бири ҳисобланади. Лекин биз ана шу пиёла қаерда ва қандай тайёрланганига кўпам эътибор беравермаймиз.

Пиёла, умуман, лаган, коса, чойнак каби чинни буюмлар Тошкент, Самарқанд ва Қувасойдаги заводларда ишлаб чиқарилади. Аммо гап бу ерда пахта гулли пиёла ҳақида кетаяпти.

— Заводимиз, умуман, ўзбек халқининг фахрига айланган пахта гулли пиёла ҳамда чойнак, лаган, тарелкалардан иборат терманинг муаллифи — Ўзбекистон халқ рассоми (жойлари жаннатда бўлсин), барчамизнинг устозимиз Ёқубжон ака Қорабоев бўладилар ва бу терма жаҳонда бир жой — Тошкентдагина ишлаб чиқарилади, — дейди Абдурауф Иброҳимов номли Тошкент чинни заводи ҳиссадорлик жамияти бадиий лабораторияси мудири Равшаной Султонова. — Сабаби, оқ чиннига қорамтир кўк ранг бериш орқали чаноқларидан тошиб турган оқ пахта тасвирини бериш бошқа ранглардаги шундай буюмларга нисбатан бир неча бор кўп меҳнат талаб қилади ва унга қайта ишланган бўёқ берилади. Шу боис бошқаларидан нархи бироз баланд.

— Умуман, айни пайтда ҳиссадорлик жамиятида неча турдаги чинни буюмлар ишлаб чиқарилаяпти?

— Улар бир қанча. Аммо энг асосийлари «Кийик», «Тинчлик», «Нафосат», «Оқ олтин», «Сарой маликаси» терма (сервис)ларидир.

— Биз айни пайтда маҳсулотларни талаб ва эҳтиёждан келиб чиққан ҳолда ишлаб чиқаряпмиз, — дейди суҳбатга қўшилиб корхона режалаштириш бўлими етакчи мутахассиси Матлуба Тўлаганова. — Харидорларимиз асосан «Ўзбекбирлашув», «Ўзбексавдо» компаниялари ҳамда ён қўшнилар — Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон давлатларидир.

— Бозор иқтисодиёти талаблари жуда қаттиқ. Рақобатга бардош бера олаяпсизларми?

— Ҳа, бундай шароитда фаолият юритиш анча мураккаб. Аммо маҳсулотимизга бўлган талаб анча катта, — дейди Равшаной опа. — Лекин бизни бироз қийин аҳволга солиб қўяётган муаммолар ҳам йўқ эмас. Масалан, аввалари каолин (тупроқ)ни Украинадан ва аксарият бўёқларни Россиядан олиб келардик. Ҳозирги кунда бундай имкониятга эга эмасмиз. Шу туфайли жуда катта харажатлар эвазига 80 фоиз хомашёни ўзимизда тайёрлашни йўлга қўйдик. Масалан, каолинни Ангрендан келтириб, пигматит қўшиб, қайта ишлов бераяпмиз. Шундай қилинганда чинни лойи оқаради. Ана шу пигматит деганлари Деҳқонободнинг Лангар деган жойидан келтирилмоқда. Яна бир муҳим хомашё — гипс Бухоро ва Ангрендан олинаяпти. Баъзи керамик бўёқлар, умуман олганда 10 фоиз атрофидаги бўёқ Россиядан олиб келинаяпти.

Корхона цехларини айланиб, дастурхону токчаларимизни безаб турган ажойиб чинни буюмлар тайёрланиш жараёни билан танишар эканмиз, баъзан нархи қиммат туюладиган пиёлаю чойнаклар машаққатли меҳнат, нозик дид, нафақат кечаю кундуз ишлайдиган печлар, балки минглаб ҳунармандлар юраклари тафти билан сайқал топаётганининг гувоҳи бўлдик. Лой пишириб, тайёр маҳсулотни қайта-қайта оловда тоблаётган йигитлар, оппоқ чинниларга камалакранг жило бераётган қиз-жувонлар, тайёр маҳсулотларга нақшин бўёқ бераётган қўли гул рассомлар меҳнатини кўриб минг бор тасаннолар айтасиз.

Ҳа, юртимиз шуҳратига шуҳрат қўшаётган чиннисозлар меҳнатига тан бермай иложингиз йўқ. Вақтинчалик қийинчиликлар ва баъзи етишмовчиликларни рўкач қилиб, фахрли касби, юрт равнақига равнақ қўшаётган корхоналарини ташлаб кетганлар қанча. Аммо чиннисозларнинг аксарияти бойликдан ориятни устун қўядиган одамлардир.

— Ишчи-хизматчиларимизнинг жуда кўпчилиги бир неча касб сирларини пухта ўзлаштиришган, — дейди жамият касаба уюшма қўмитаси раиси Эҳсон Орипов. — Улар ишларидан ташқари Темурийлар даври тарихи Давлат музейи жиҳозланишида қатнашдилар, бошқа тарихий иншоотларни безашда ҳам фаол иштирок этмоқдалар. Метро бекатларига сайқал берган ганч ўймакорлиги, иморатларга гул чизиш каби нозик ишларнинг ҳам уддасидан бемалол чиқадилар. Лекин улар қадрдон иш жойларини ҳамма нарсадан устун қўядилар.

Ўз навбатида жамият раҳбарияти ҳам ишчи-хизматчилар учун қулай иш шароити ва дам олиш имкониятларини яратишга алоҳида аҳамият бермоқда. Жамоада савдо, тиббиёт, маиший хизмат кўрсатишнинг энг зарур турлари ишлаб турибди. Айниқса, Сайфулла ака Болтабоев бош бўлган ошхона хизматчиларидан жамоа аъзолари ниҳоятда мамнун.

— Ўтган йилги режаларни 100,5 фоизга адо этдик, — дейди Матлуба Тўлаганова. — Ҳозирча фойдамиз у қадар катта бўлмаса-да, энг оғир даврдан ўтиб олдик. Айни пайтда германиялик тадбиркорлар билан ҳамкорликда жамият қошида йилига 5 миллион дона чинни маҳсулоти ишлаб чиқарадиган қўшма корхона очиш ҳаракатидамиз. Олмон экспертлари келиб, шароитларимизни ўрганиб, маъқуллаб кетдилар. Тегишли ҳужжатлар имзолангач, бу ишга тезда киришилади. Шунингдек, Ангренда бизга хомашё тайёрлаб берадиган қўшма корхона очиш ишлари ҳам жадал олиб борилаяпти.

Бир сўз билан айтганда, пойтахтнинг қоқ марказида жойлашган, иш бошлаганига ҳадемай 46 йил тўладиган корхона бугун ўз фаолияти билан ҳар қанча фахрланса арзийди. Буни улар тайёрлаётган, бозору дўконларимиз пештахталарини безаб, ҳар қандай харидорни лол қилаётган рўзғорбоп чинни буюмлар ҳамда совғабоп ёдгорликлардан ҳам билса бўлади. Тошкент тамғаси билан чиқарилаётган бу маҳсулотлар ҳадемай жаҳон кеза бошласа, ажаб эмас.

Темур АБДУРАҲМОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.
Тўлқинбек КАРИМОВ,
суратлар муаллифи.

БИЗНИНГ ШАРҲ

ҚАЛТИС ҚАДАМ

АҚШ:
Ҳиндистонда ўтказилган ядро синовини қаттиқ қоралаймиз, бу мамлакатга қарши иқтисодий жазо чоралари кўрилади.

ЯПОНИЯ:
Ҳиндистонга молиявий ёрдам кўрсатаётган асосий давлат сифатида ядро синови ўтказилишини инсоният хавфсизлигига таҳдид деб ҳисоблаймиз ва барча иқтисодий-молиявий ёрдамни тўхтатамиз.

ЎЗБЕКИСТОН:
Республика ҳукумати Ҳиндистоннинг ядро қуролини тарқатмаслик ва ядро синовларини бутунлай тақиқлаш тўғрисидаги Шартномаларга тезроқ қўшилиш чораларини кўришга даъват этади.

Қуролланиш пойгаси авжига чиққан «Совуқ уруш» йилларида Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов «Сўнгги уруш» шеърида «Бир қадам қўйсанг бас — нариёғи ўлим, бир қадам қўйсанг бас — шаксиз ҳалокат» деган изтиробли сатрларни битган эди. Шўролар истибдоди барбод бўлиб, дунёнинг етакчи давлатлари ядро қуролини тарқатмаслик ва синовларни тақиқлаш ҳақида шартнома имзолаганларидан сўнг оммавий қирғин қуроллари юкидан зада бўлган она-Сайёрамиз бироз бўлса-да эркин нафас ола бошлаган эди. Таассуфки, дунёвий осойишталикни Ҳиндистоннинг Покхран полигонида ўтказилган синови яна бузди. Ҳиндистоннинг яқинда тузилган янги ҳукумати шаксиз фалокатга элтувчи ниҳоятда қалтис қадами билан жаҳон ҳамжамиятига буткул қарама-қарши турди.

11-13 май кунлари амалга оширилган 5 та ер ости ядро синови бутун дунёни жунбушга келтирди. Ядро синовларини ўтказишга мораторий эълон қилинган, инсоният атом қуролидек мудҳиш офатдан халос бўлиш чораларини излаётган бир пайтда сайёрамизнинг ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий-демографик жиҳатдан энг мураккаб нуқталаридан бирида ядро бомбасининг портлаши соғлом ақлга зид, жаҳон хавфсизлигига таҳдид сифатида баҳоланди. Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирлигининг баёнотида бу воқеага мамлакатимиз муносабати қатъий маълум қилинди: «Марказий Осиёни ядро қуролидан холи зонага айлантириш ташаббускори бўлган Ўзбекистон Ҳиндистоннинг ядро синовини ўтказишини қоралаб дунёда ядро қуроли тарқатилишига қатъиян қарши эканлигини билдиради».

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов минтақамиз жанубий сарҳадларида содир бўлиши мумкин бундай хавфдан жаҳон жамоатчилигини ўтган йиллар мобайнида бир неча бор огоҳ этган эди. Хусусан, Президентимиз Ўзбекистон ташаббуси билан 1997 йил сентябрь ойида Тошкентда ўтган «Марказий Осиё - ядро қуролидан холи зона» мавзуидаги халқаро конференцияда сўзлаган нутқида: «Ҳали сайёрамиздаги барча давлатлар ҳам ядро қуролини тарқатмаслик ҳақидаги шартномага қўшилган эмас. Ҳозирги кунда ҳам яқин-яқинимизда ядро қуролига эга бўлиш нияти ҳақида очиқдан-очиқ гапираётган давлатлар бор. Назаримизда, худди мана шунинг учун ҳам, жаҳон ҳамжамияти бугунги кунда мана шу хавфдан огоҳ қилиш, унинг олдини олиш борасидаги ташаббус ва чора-тадбирларга жиддий эътибор билан қараши ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаши лозим», деб содир бўлиши мумкин ядро синовининг олдини олишга бутун дунё жамоатчилигини даъват қилган эдилар.

Хўш, Ҳиндистонда ўтказилган ядро синови қандай оқибатларга олиб келиши мумкин, деган савол бугун барчани ташвишлантириши табиий. Энг аввало, жаҳон ҳамжамияти фикри билан ҳисоблашмаслик Ҳиндистон иқтисодиётига санкция ва эмбарго сифатида оғир зарба беради. Дунёдаги кўпгина тараққий этган мамлакатлар Ҳиндистон билан савдо-иқтисодий муносабатларни қайта кўриб чиқиши ва молиявий ёрдамларни тўхтатиб қўйиши мумкин. Бу миллиард аҳолига эга мамлакат учун, миллионлаб оддий одамлар учун ниҳоятда жиддий машаққатлар туғдириши аниқ. Иккинчидан, Ҳиндистоннинг бу ҳаракати Осиё қитъасида қуролланишнинг янги пойгасига йўл очиши мумкин. Ҳозир Покистоннинг жавоб синовини ўтказиш ҳаракатига тушиб қолганлиги минтақадаги вазиятни яна таранглаштириб юборди.

Жаҳондаги тараққий этган «саккизлик» давлат бошлиқларининг Буюк Британияда ўтган саммитида Ҳиндистонда ўтказилган ядро синови ядро синовлари ўтказишни ялпи тақиқлаш ҳақидаги шартномага қўшилган 149 мамлакат иродасига қарши эканлиги хусусида баёнот берилиб, Покистонни бундай йўл тутишдан тийилиб туришга чақирилди.

Инсоният тараққиёти ҳозир шундай бир босқичда турибдики, эндиликда ядро қуролидан ядро қуроли билан ҳам, аллақандай «ядровий зонтик»лар ёрдамида ҳам ҳимоя ва нажот топиш мумкин эмаслиги маълум ҳақиқатга айланди. Одамзот айни маррада ядро қуролидан халос бўлиш йўлларини изламоқда. Бундай оғир вазифани ҳал қилиш учун ядро қуролини кашф қилишга сарфланган куч ва маблағдан кўпроқ сарф-харажатни ва ақл-идрокни талаб қилмоқда. Ядро қуролига эга бўлиш иштиёқида ёнаётган давлатлар аҳолисининг турмуш даражаси дунёдаги ўртача кўрсаткичлардан ҳам пастки, ҳарбий мақсадларга йўналтирилган молиявий маблағлар, аввало, кўчакўйдан кўним топган, миллионлаб уй-жойсиз одамлар манфаатига қаратилса айни муддао бўлмасмиди?

Мамлакатимизнинг бу борадаги тутаётган йўли Ташқи ишлар вазирлиги баёнотида аниқ баён қилинди: «Ўзбекистонда оммавий қирғин қуролини ишлаб чиқаришга сарфланадиган улкан молиявий-иқтисодий ресурсларни минтақадаги мамлакатларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш йўлида фойдаланиш оқилона иш бўларди, деган фикр собитдир».

Ҳинд халқининг тинчликсевар фарзанди Жавоҳарлаъл Неру: «Наҳотки, инсоният ўз кашфи билан ўзини ўзи вайрон этади», деб ядро қуролининг даҳшатли оқибатлари ҳақида чуқур изтироб билан ёзган чоғида унинг аср охиридаги авлодлари бундай қалтис қадам қўйишини тасаввур қилганмикан? Нима бўлганда ҳам инсоният келажаги қурол билан эмас, ақл-заковат билан барпо этилиши бугун барчага аён. Жануби-шарқий чегараларимизга туташ ўлкада юз бераётган воқеалар ҳеч қачон ҳукуматимиз назаридан четда қолмаган. Ўзбекистон Ҳиндистонда ўтказилган ядро синови масаласида ҳам жаҳон ҳамжамияти билан ҳамкор-ҳамнафас, минтақанинг ҳарбий жиҳатдан эмас, иқтисодий жиҳатдан ривож топиши тарафдоридир.

Жалолиддин САФОЕВ.

Тошкент давлат аграр университетида Оила йилига бағишлаб «Оила, аёл ва маънавият» мавзуида илмий-амалий конференция ўтказилди. Республика «Оила»

ОИЛА МАЪНАВИЯТИГА БАҒИШЛАНДИ

илмий-амалий маркази, Тошкент вилоят хотин-қизлар қўмитаси, вилоят «Олима аёллар» уюшмаси билан ҳамкорликда ташкил этилган бу анжуманда оила маънавияти ҳақида гап борди.

Анжуманда мамлакатимизда оила манфаатларини таъминлаш, уни ижтимоий ҳимоялаш, хотин-қизлар маданий-маърифий ва ҳуқуқий билимларини юксалтириш, соғлом авлодни тарбиялаш масалаларига катта эътибор берилаётгани таъкидланди.

Тошкент вилояти ҳокими ўринбосари, вилоят хотин-қизлар қўмитаси раиси С. Хўжаева, республика «Оила» илмий-амалий маркази раиси, педагогика фанлари доктори, профессор О. Мусурмонова, Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиклари М. Авлоний, А. Глушенкова, фан доктори Л. Ғафурова, шунингдек, Буюк Британия Билистон коллежи вакиллари Б. Сазарленд, Е. Фадеева ва бошқалар конференцияда сўзга чиқиб, ҳуқуқий-демократик жамиятда аёлларнинг ўрни, оила маънавиятида аждодлар мероси, ёшларни юксак маънавий қадриятлар руҳида тарбиялаш масалалари юзасидан фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Ўз мухбиримиз.

ТАНЛОВ ДАВОМ ЭТАДИ

Ўзбекистон Бадиий академияси, Тошкент шаҳар ҳокимлиги буюк мусаввир Камолиддин Беҳзод меъморий боғини барпо этиш учун очиқ танлов эълон қилган эди. Кўплаб тушаётган таклиф-мулоҳаза ва меъморлар билдирган фикрларни инобатга олиб, танлов муддати шу йилнинг 1 июнигача узайтирилди.

Ғолиблар учун танлов якунида қуйидаги мукофотлар белгиланган:

— 1 та биринчи мукофот—200000 сўм
— 2 та иккинчи мукофот—150000 сўмдан
— 2 та учинчи мукофот —100000 сўмдан

Биринчи ўринни эгаллаган лойиҳа муаллифи (муаллифлар гуруҳи) Камолиддин Беҳзод меъморий боғини барпо этишда лойиҳачи ҳуқуқини қўлга киритади.

Маълумот учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Пушкин кўчаси, 7-уй. Телефонлар: 136-29-51; 136-27-78.

(ЎзА)

«Халқ сўзи» газетаси жамоаси таҳририят ходими Абдураҳмон Жўраевга онаси **Собирахон ИСРОИЛ қизи**нинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

ЎзРФА Математика институти жамоаси институт директори муовини Шуҳрат Исматуллаевга акаси **Ҳикматилла ИСМАТУЛЛАЕВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Илиқ ёмғирлар қалбга осойишталик бахш этиб, баҳор қуёши киприкларимизни аллалаган мўъжизавий кўклам кунлари Ўзбекистонимиз янада кўркамлашади, сулувлашади. Кўҳна минорлар, янги меъморий либос кияётган шаҳар ва қишлоқлар бу шукуҳли салтанатга улуғворлик бахш этади.

Т. НОРҚУЛОВ (ЎзА) олган суратлар.

АДАБИЁТИМИЗНИНГ ЙИРИК НАМОЯНДАСИ

Одил Ёқубов — ҳозирги замон ўзбек адабиётининг забардаст намояндаларидан биридир. Деярли ярим асрдан кўпроқ вақт мобайнида қизғин ва сермаҳсул ижод қилиб келаётган адибимизнинг ўнлаб ҳикоялар тўпламлари, бири-биридан мароқли қиссалари, салмоқли романлари ва драматик асарлари ҳамда улкан публицистик ижодиёти — адабиётимизнинг ҳақли равишда энг жиддий ютуқларидан ҳисобланади.

Бу адибимиз бутун ижоди давомида ҳаёт ва инсон тўғрисида одил ҳақиқатларни баралла айтиб келмоқда ва худди шу хислати билан халқимизнинг самимий меҳрига сазовордир.

Одил Ёқубовнинг кўпгина асарлари собиқ шўро тузуми даврида яратилган. Аммо шуни айтишимиз керакки, шўро тузуми адабиётни синфий ва коммунистик ақидалар қуролига айлантириш учун курашиб турган бир шароитда Одил Ёқубов энг яхши ёзувчиларимиз қаторида ўз асарларини юксак маънавият учун, инсондаги инсонийликнинг тантанаси учун курашга сафарбар этди.

Оқсоқол адибимизнинг бугунги табаррук тўйи кунида яна бир ҳақиқатни бор овоз билан айтиш виждоний бурчимиздир. Одил Ёқубов том маънодаги чуқур ватанпарвар, халқпарвар, янада аниқроқ қилиб айтсак, миллатпарвар адибдир. Унинг, хусусан, 80-йилларнинг иккинчи ярмидаги оташин публицистик фаолияти, пахта яккаҳокимлигининг аянчли оқибатлари, Орол денгизи фожиаси, ўзбек йигитларининг собиқ совет армияси таркибидаги нохуш ва ҳатто кулфатли тақдири ҳақидаги кенг миқёсдаги чиқишлари, ниҳоят, «Ўзбек иши»нинг ғаламис ташкилотчилари билан жанглари... адибимизнинг бугунги оппоқ оқарган сочларига ана шулар ҳам сабабчи бўлгандир, эҳтимол.

Одил Ёқубов фаол жамоат арбоби сифатида айни кунларда ҳам мустақиллигимиз ютуқларини мустаҳкамлашга ғайрат билан ҳисса қўшмоқда. У Марказий Осиё халқлари маданияти Ассамблеяси раҳбарларидан бири ва республика Атамашунослик қўмитасининг раиси сифатида қизғин фаолият билан машғул.

«Халқ сўзи» газетаси саҳифаларида яқинда Одил Ёқубовнинг тилимизнинг давлат тили мақомига эришиш йўлидаги учраб турган айрим жиддий муаммоларга бағишланган мақоласи эълон қилиниб, у кенг жамоатчиликнинг катта қизиқишига сазовор бўлди. Газета ҳамон ушбу мақола юзасидан ўз ўқувчиларидан тўхтовсиз мактублар олиб турибди ва уларнинг энг жиддий фикр-мулоҳазали намуналари эълон қилиб борилмоқда.

Табаррук 70 йиллик тўйи нишонланаётган кунларда газетамиз таҳририяти ходимлари ва унинг кенг ўқувчилари оммаси номидан устоз адибимизни чин юракдан муборакбод этамиз, унга мустаҳкам сиҳат-саломатлик ва янги ижодий ютуқлар тилаймиз.

ЧИНГИЗ АЙТМАТОВДАН МАКТУБ

Қимматли Одилжон!

Сен билан биз бир даврга мансуб одамлар бўлганлигимиз ва тақдиримиз ҳам жуда-жуда ўхшаш эканлиги сабабли, сенинг 70 йиллигинг адабиётдаги ва ижтимоий ҳаётдаги бизнинг авлод тарихига доир бир воқеа сифатида менинг қалбимга азиздир.

Ўзбек насри сенинг ижодиётинг тимсолида ўз тараққиётининг янги бир даражасига эришди — у риторик андозалардан жаҳон адабиёти реализмининг эстетик мезонларига кўтарилди.

Яна шуни алоҳида мамнуният ва миннатдорчилик билан таъкидлашни истардимки, сен ҳаммамиз учун муҳим бўлган, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг эзгу нияти билан вужудга келган Марказий Осиё халқлари маданияти Ассамблеясининг жонкуярларидан бирисан ва унинг биринчи қадамларидан бошлаб Тошкентдаги кундалик ишларини муваффақиятли бошқариб келаяпсан. Шундай қилиб, бизнинг тарихий шароитимизда Туркистон маданиятини қайтадан ривожлантиришнинг янги йўлларини излаш бевосита сенинг шахсиятингга ҳам тааллуқли фаолият бўлиб қолди.

Қимматли Одилжон, мен сенга соғлиқ-саломатлик тилайман, қолгани ўзингга, сенинг донишманд ақл-идрокинг ва иродангга боғлиқ.

МОЗИЙДАН САДОЛАР

ҚУББО ТАНГАЛАРИ

Улуғ мутафаккир Аҳмад ал-Фарғонийнинг 1200 йиллик тўйи муносабати билан салкам ўн асрдан буён тупроқ остида осуда ётган Қува Шаҳристонида катта кўламдаги қазиш, изланиш, илмий текширишлар олиб борилаяпти.

Улуғ бобомизнинг таваллуд тўйи шарофати ила водий археологларининг бир неча йиллик орзулари ушала бошланди.

Маълумки, 50-йилларда академик Яҳё Ғуломов раҳбарлигида Шаҳристоннинг бир қисми қазиб ўрганилган эди. Ўшанда бу ерда топилган Будда санами ва ибодатхонаси асримизнинг ноёб топилмаларидан бири деб эътироф этилган эди. Айни кунларда Шаҳристоннинг жануби-шарқий мавзеида қазиш ишлари олиб борилаяпти. Шаҳар мудофаа деворининг қолдиқлари аниқланди. Ана шу деворнинг қулаган қисмини тозалаш жараёнида тасодифан YIII асрга оид тангалар хазинаси топилди. Мазкур тангалар ишланиши, зар берилиши жиҳатидан археологлар ўртасида анчадан бери машҳур бўлган «Қуббонинг типик тангалари» сирасига мансуб эканлиги аниқланди.

Бу кўринишдаги тангалар илгарилари ҳам учраб турарди. Айниқса, қазилма ишлари бошлангандан сўнг Шаҳристон атрофида яшовчи аҳоли бу ердан илгари топиб олган тангаларини экспедиция аъзоларига олиб келиб топширишган ҳам эди. Аммо пахта матосидан тўқилган халтачага солинган 200 дан зиёд тангаларнинг топилиши илмий изланишлар тарихида ноёб ҳодиса ҳисобланади.

— Бундай хазинанинг топилиши илмий экспедициямизнинг ютуғи бўлди, — дейди Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Археология институти Қува экспедициясининг раҳбари, тарих фанлари номзоди Боқижон Матбобоев. — Водийдаги бирорта қадимий манзилдан шу хилда зарб қилинган тангалар топилгани йўқ. Бу топилма Қуббо YII-YIII асрларда Фарғона водийсининг танга зарб қиладиган асосий маркази бўлганлигини яна бир бор исботлайди.

Халтачаларда 50 тача мунчоқ, 6 дона соч тўғноғичи ва бронза ойнак ҳам топилди. Мунчоқлар қимматбаҳо тошлар — феруза, ҳақиқ ва садафдан ясалган. Асосан, Ҳинд океани қирғоқларидан келтирилган чиғаноқлар мавжудлиги топилманинг халқаро аҳамиятга молик эканлигига урғу беради. Маълумки, Фарғона ўрта асрларда шишачиликнинг асосий манзилларидан бири сифатида тилга олинар эди. Мунчоқлар орасидаги шишадан ишланган тақинчоқлар бу фаразларнинг тўғрилигини яна бир карра исботлади.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЭКСПОРТ ҚИЛУВЧИ КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРИ, ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ҲАМДА ЛИЗИНГ КОМПАНИЯЛАРИ ДИҚҚАТИГА !

Миллий экспортчиларнинг халқаро сармоялар, товарлар ва хизматлар бозорларида иқтисодий манфаатларини суғуртавий ҳимоя билан таъминлаш мақсадида

"ЎЗБЕКИНВЕСТ"

экспорт-импорт миллий суғурта компанияси

экспорт шартномалари бўйича тижорат банкларининг кредит маблағлари ва тўловларни сиёсий ва тижорат қалтисликларидан суғуртавий ҳимояларини таклиф этади.

"ЎЗБЕКИНВЕСТ" компанияси хорижий харидорнинг экспорт шартномалари бўйича олган мажбуриятларини бажармаган ҳолларда қуйидаги суғурта қопламаларини кафолатлашни ўз зиммасига олади:
товар ва хизматларни экспорт қилувчилар учун —
харидорга амалда жўнатилган маҳсулот ёки кўрсатилган хизматнинг тўлиқ қийматини;
тижорат банклари учун —
бериладиган кредит миқдори ва улар бўйича фоизларни;
лизинг компаниялари учун —
лизинг шартномалари бўйича тўловлар миқдорини.

Экспорт суғуртаси бўйича мажбуриятлар, "ЎЗБЕКИНВЕСТ" экспорт-импорт миллий суғурта компаниясининг асосий таъсисчиси—Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг кафолати билан таъминланган.

"ЎЗБЕКИНВЕСТ" компанияси қалтисликлар бўйича қопламаларни сўм ёки бошқа эркин муомаладаги валюталарда амалга оширади.

"ЎЗБЕКИНВЕСТ" компанияси экспорт шартномалари ва банк кредитларини суғурталаш бўйича хизматларига қўшимча равишда, экспортчиларга маҳаллий маҳсулотларини халқаро бозорларга кириб бориш комплекс маркетингини ташкил этиш бўйича ёрдам беришга тайёрдир.

Барча қўшимча ахборотларни Сиз қуйидаги манзиллар орқали олишингиз мумкин:

"ЎЗБЕКИНВЕСТ" экспорт-импорт миллий суғурта компанияси:
Тошкент ш.,700017,Х. Сулаймонова кўчаси,49
тел.: (371) 133 05 56, 136 77 79
факс: (371) 133 07 04,
(3712) 40 65 38

UNIC

"ЎЗБЕКИНВЕСТ" компаниясининг ҳудудий шўъба корхоналари:

Қорақалпоғистон Республикаси
Нукус ш., 742000, Шомуротов кўчаси, 86
тел./факс: (36122) 79944

Андижон вилояти
Андижон ш.,710011,«Тинчлик» кўчаси,9а
тел./факс: (37422) 57602, 57601

Бухоро вилояти
Бухоро ш.,705018, Ҳамза кўчаси,6
тел./факс: (36522) 33165, 35415

Жиззах вилояти (ваколатхона)
Жиззах ш.,708000, Ш. Рашидов кўчаси,2
тел./факс: (37222) 34890

Навоий вилояти
Навоий ш.,706800, Халқлар Дўстлиги кўчаси,77а
тел./факс: (43622) 32273, 33671

Наманган вилояти
Наманган ш.,716000, А.Хўжаев кўчаси, 59
тел./факс: (36922) 63163

Самарқанд вилояти
Самарқанд ш.,703000, «Почта» кўчаси, 13
тел./факс: (3662) 330882, 312350

Сурхондарё вилояти
Термиз ш.,732006, Гагарин кўчаси, 34
тел./факс: (37622) 31983

Сирдарё вилояти (ваколатхона)
Гулистон ш., А. Навоий шоҳ кўчаси, 46
тел.: (3672) 251049

Тошкент вилояти
Тошкент ш.,4—мавзе, Лисунов кўчаси, 68
тел./факс: (3712) 971609, 940515

Фарғона вилояти
Фарғона ш., А. Навоий кўчаси,1
тел./факс: (3732) 249912, 249910

Қўқон ш. (Андеррайтерлик агентлиги)
«Истиқлол» кўчаси,25
тел.: (255) 23419

Хоразм вилояти
Урганч ш.,740000,Пушкин кўчаси,2
тел./факс: (36222) 67705

Қашқадарё вилояти
Қарши ш.,730000, «Ўзбекистон» кўчаси,243
тел./факс: (37522) 52945

Бош Андеррайтерлик Агентлиги:
Тошкент ш.,700040,4—мавзе, Лисунов кўчаси, 68
тел.: (3712) 940909, 942525
факс: (3712) 940515

«Ўзбекинвест Эксиминформ» Маркетинг Агентлиги
Тошкент ш.,700017,
Ҳ. Сулаймонова кўчаси, 49
тел.: (371) 13305 46
факс: (3712) 40 65 38

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Ҳуқуқ ва қонунчилик 136-07-94;
Иқтисодиёт 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги 136-37-85
Маънавият 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар 136-29-89, 133-07-48;
Фан, туризм, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик 132-18-08;
Халқаро ҳаёт 132-11-15;
Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртма Г — 019, 35059 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Сергей ЛУКИН томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — И. Ўтбосаров.
Навбатчи — Ш. Каримов.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 *Босишга топширилди: 01.45* 1 2 3 4 5 6